

ULOGA RODITELJA U VASPITANJU DETETA ZA ČUVANJE ZDRAVLJA

*Gordana P. Budimir-Ninković, redovni profesor
Alfa BK Univerzitet – Fakultet za strane jezike Beograd³⁹⁰*

*Melida Župljanin, doktor pedagoških nauka³⁹¹
Osnovna škola “Bratstvo”, Novi Pazar*

*Vesna Lj. Minić, redovni profesor
Univerzitet u Prištini – Kosovskoj Mitrovici³⁹²
Učiteljski fakultet u Prizrenu- Leposaviću, Srbija*

Apstrakt: Brzi razvoj nauke, tehnike i digitalizacije, savremeni način života dece - mladih i odraslih utiču na zdravlje. Zdravlje deteta je tema koja najviše privlači pažnju roditelja. Za očuvanje zdravlja deteta značajno je da roditelji obezbede potrebne uslove da dete odraste u zdravu osobu. Imajući u vidu savremene uslove života, deca su sve više upućena na tehniku- društvene mreže, a sve manje vremena provode sa roditeljima. Ishrana, vazduh i aktivnosti su polazna osnova zdravlja. S obzirom da dete ima stalnu potrebu da bude aktivno značajno je “praćenje” i usmeravanje. U tom cilju je važno da roditelji podstiču dete da što više vremena provodi u igri na svežem vazduhu. Pri tom treba razvijati ljubav prema sportu i kreativnim aktivnostima. U svemu tome uloga roditelja je kompleksna i veoma složena. Njihova odgovornost je usmerena na: očuvanje zdravlja i sigurnosti dece, unapredjenje njihovog psiho- fizičkog razvoja, podsticanje socijalnih veština, praćenje i podršku intelektualnog razvoja. Za uspešan razvoj i vaspitanje roditelji treba da deluju pozitivnim primerom, da budu dosledni, principijelni i umereni.

Ključne reči: roditelj, dete, zdravlje, aktivnosti, tehnika.

UVOD

„U vodjenju porodice više pažnje treba posvetiti ljudima nego sticanju nekretnina i više se treba brinuti o valjanosti ljudi nego o dobrom stanju imanja koje sačinjava bogatstvo.“

Aristotel

Uloga porodice u vaspitanju dece je oduvek bila predmet interesovanja mnogih stručnjaka koji su proučavali razvoj ljudskog društva i odnosa u njemu. Porodica je najvažniji faktor vaspitanja. U njoj se dete razvija, raste, stiče prva znanja, iskustva i navike. Zdrava i skladna porodica omogućava nesmetan razvoj i predstavlja čvrstu osnovu za njegov pravilan – zdrav psihofizički razvoj. Porodično vaspitanje je kontinuirani proces koji je od posebnog značaja za formiranje zdrave ličnosti. Ni jedna škola ne priprema roditelja za ulogu roditelja. Međutim, ono što detetu pruža porodica nije u prilici ni jedna druga institucija. Mame i tate ne dobijaju diplome, ali im se dugogodišnji uloženi trud i ne(strpljenje) vraćaju kao bumerang-kada dete poraste. Prema rečima Herbarta : „Vaspitanje je stvar porodice, ono u njoj počinje pa se većinom u njoj i završava.“ „Brojna

³⁹⁰ budimirninkovic@yahoo.com

³⁹¹ meli_haki@hotmail.com

³⁹² vesna.minic@pr.ac.rs

istraživanja su pokazala da je porodica značajan činilac razvoja ličnosti, jer se u porodici stiču prva znanja i iskustva veštine i navike, te razvijaju sposobnosti. Zato su odgovorni roditelji, a da bi uspešno izvršili vaspitnu funkciju, društvo treba da obezbedi potrebne uslove za: uspešno školovanje, zdravstvenu zaštitu, zdravu zabavu i pedagošku pomoć“ (Budimir-Ninković, 2009, str.257). Imajući u vidu da su deca društveno bogatstvo, nužno je da država ostvari potrebno ekonomsko ulaganje, da reguliše zakonske odredbe značajne za obrazovanje, zdravstvenu zaštitu i pedagoško-psihološku pomoć.

Porodica je nezamenjiva, za zdrav razvoj pojedinca i vaspitanje. Ona ostvaruje permanentni i dugotrajni uticaj značajniji od svih ostalih društvenih faktora. Dete živi u porodici i suočava se sa njenim zahtevima i očekivanjima, istovremeno se mora potvrđivati pred svojim prijateljima i drugim vršnjacima. Ono se susreće sa uticajem masovnih medija koji se, najčešće razlikuju od tumačenja njegovih roditelja. Ulicaj grupe vršnjaka sa društveno neprihvatljivim ponašanjem predstvaljaju stalni izazov i sukob sa onim sto porodica očekuje.Porodica u svim situacijama pruža utočište i zaštitu od negativnih uticaja.Pri tom je značajno imati u vidu osnovne potrebe deteta; ljubav, nežnost, prihvaćenost, sa jedne strane, istraživanje i izražavanje sopstvene autonomije, sa druge strane. S obzirom da dete u porodici najčešće boravi od rođenja do zrelosti, treba imati u vidu da je u tom periodu najpodložnije vaspitnim uticajima. “Najvažniji faktor porodičnog vaspitanja jeste stav roditelja prema detetu, ljubav, bavljenje detetom i motivisanost za razvijanje njegove ličnosti” (Pehar, 1991, 306. u Budimir-Ninković, 2009, str. 259). Dakle, za porodično vaspitanje su veoma značajni porodični odnosi: razumevanje, poverenje, tolerancija, fleksibilnost...

FUNKCIJE PORODICE

Smatra se da je porodica, kao društvena mikro-jedinica, važan oslonac za funkcionisanje društva. To važi za današnje vreme, ali je važno i za prethodne društveno istorijske epohe. Kada se govori o funkcijama porodice, u pedagoškoj literaturi se proučavaju sledeće: *reproduktivna, vaspitna, zabavno-rekreativna, ekonomska, zaštitna, zdravstvena, pravna i emotivna*.

Reproduktivna je stalna funkcija porodice od njenog nastanka do danas. Osnovni zadatak porodice je da produžava ljudsku vrstu. O ovoj funkciji porodice poslednjih decenija se vode ozbiljne rasprave. Veliki je natalitet u nerazvijenim zemljama (Indija, Indonezija i druge azijske i afričke zemlje), a mali u razvijenim. Takvo je stanje poslednjih decenija i u Srbiji. Pitanje nataliteta je kompleksno i sve više zavisi od mnogo faktora koje diktira savremen način života. Moderne porodice su usmerene na radjanje jednog deteta tako da se sva pažnja i ljubav poklanja njemu. Jedno dete u porodici izaziva mnogo vaspitnih problema koje stvaraju roditelji. Njihovo jedinče je u centru svih dešavanja, popušta mu se u svemu, ono je u pravu za sve...tako se formira samoživo, kapriciozno, nervozno i sebično dete. Ipak, dvoje ili troje dece je mnogo povoljnija vaspitna sredina. U nerazvijenim sredinama, karakterističan je veliki broj dece, tako da i tu ima nepovoljnih posledica. Porodica nema materijalnih mogućnosti da ih pravilno hrani, oblači, vaspitava i školuje.

Od svih funkcija porodice za porodičnu pedagogiju najbitnija je *vaspitna*. “Dete, od prvog plača, počinje da se navikava na odnose u porodici, ali i da utiče na njih, da ih stvara. Ovi porodični odnosi spremaju dete za uključivanje u neposredno okruženje. Vaspitne obaveze roditelja prema detetu su velike. Kao primarna obaveza je hrana, nega, zdravstvena zaštita. Vaspitati u užem smislu, znači pripremati pojedinca da se uspešno uključi u svoju socijalnu sredinu. Dakle, zadatak porodice je da uspešno deluje na moralno-psihički i telesni razvoj deteta. Takvim delovanjem roditelji ispunjavaju dve vrste obaveza –obaveza prema detetu kome su dali život i prema društvu za koje pripremaju aktivnog građanina. Među mnogim činiocima za formiranje ličnosti (okruženje, škola, mediji) najsnajzniji i najdublji pečat ostavlja porodica, jer ona deluje u periodu kada dete najviše „upija“, kad se na njega najviše može uticati. Proces socijalizacije je i proces ličnog razvoja. Kompletna porodična atmosfera utiče na razvoj deteta. Ako dete živi u porodici u kojoj se čitaju knjige, gledaju filmovi, slikovnice, čitaju bajke; ako živi u kući gde se kulturno živi, formiraće se u kulturnog čoveka” (Kačapor, Vilotijević, 2005, str. 336). Znači, nema sumnje da su članovi porodice modeli od kojih deca uče.

Sve češće čujemo “ Kako su današnja deca neposlušna, što nije bilo u XX veku.” Očigledno savremeni roditelji imaju manji autoritet .Ipak, za pravilan psiho-fizički razvoj, dobro zdravlje i primereno ponašanje dece, veoma je važno da ih roditelji nauče da saradjuju sa svim članovima

porodice, da se međusobno poštuju i uvažavaju. Kod poslušnosti i poštovanja, se javljaju greške od roditelja, jer oni žele biti drugari svojoj deci kako bi bili prihvaćeniji. “Danas vlada epidemija popustljivog vaspitanja. Mnoge je roditelje strah deci reći ne jer se neće svideti svojoj deci ili pak smatraju da će bilo koja granica “uništiti lepotu njihovog duha”. Ali deci trebaju smislene granice, razumne, prilagođene njihovoj dobi i karakteru, ali definitivno im trebaju.” (www.detinjarije.com Bruno Šimleša)

Funkcija koja danas ima veliki značaj, kada se živi nekim ubrzanim tempom, je *funkcija porodice u organizaciji slobodnog vremena*. Vilotijević (2005) navodi kako sociolozi tvrde da je čovek slobodan onoliko koliko ima slobodnog vremena. U današnje vreme susrećemo se sa dve situacije, kada čovek svoje slobodno vreme provodi u lenčarenju, spavanju, opijanju. Dok s druge strane neki svoje slobodno vreme koriste za dodatni rad kako bi obezbedili više materijalnih sredstava za egzistenciju. I jedna i druga krajnost se negativno reflektuju na porodični život, jer ne ostavlja dovoljno prostora za zajednički porodični život, za jačanje emocionalnih i intelektualnih veza između članova. Deca su praktično u ovim situacijama prepuštena sama sebi. Porodica bi trebalo da slobodno vreme kvalitetno iskoristi za fizičke i psihičke aktivnosti. Demokratska porodica treba, svima da obezbedi uslove za aktivan odmor. Sve je više porodica čiji se članovi ne viđaju u toku dana, zauzeti svojim obavezama, a o zajedničkom ručku ili provođenju vremena da i ne mislimo. Čak i kada se desi da su zajedno u istoj prostoriji, njihovi pogledi su usmereni u ekran mobilnog telefona, koji nas povezuje sa ljudima, koji su kilometrima udaljeni od nas, a otudjuju od najbližih koji su u našem okruženju. Retke su porodice koje nastavljaju tradiciju da bar vikendom provedu vreme sa članovima svoje porodice, da imaju zajednički obrok, da to vreme provedu kvalitetno osluškujući jedni druge.

Uporedo sa razvojem i menjanjem porodice razvijala se i menjala njena *ekonomska funkcija*. Nekad je sva porodična imovina pripadala porodici kao celini, a kasnije, nastankom patrijarhalne porodice, ona postaje svojina porodičnog starešine. Ekonomska (domaćinska) funkcija savremene porodice je bitna za porodično vaspitanje. Posebno je važno učešće dece u ostvarivanju te funkcije. Vilotijević (2005) kaže da ova funkcija ima dve strane –egzistencijalnu i održavanje svakodnevnog porodičnog ritma i režima. “U egzistencijalnu stranu spada obezbeđivanje sredstava za izdržavanje porodice. Tu treba da postoji povezanost članova porodice (da se zna koliko se troši, raspodela troškova ko šta kupuje itd.). Druga strana porodične ekonomske funkcije – održavanje svakodnevnog porodičnog režima (domaćinskog reda) podrazumeva da svi članovi, koliko mogu ostvaruju porodične obaveze. To su svakodnevne obaveze: nabavka namirnica, čišćenje, peglanje, kuvanje... Veoma je važno da se kućni poslovi podele ravnopravno. Ovde se i deca moraju obuhvatiti i preuzeti poslove srazmerno njihovom uzrastu (pospremanje igraćaka, odlazak u prodavnicu...) Time će sebe doživeti kao ravnopravnog člana i osetiće se vrednijim. Preuzimanje uloga nekog od članova može se dopustiti u nekim slučajevima (bolest)” (Kačapor, Vilotijević, 2005, str. 340-342). Organizacija porodičnog delovanja podrazumeva prethodno dogovaranje (demokratski odnos), a nikako komandovanje.

FAKTORI ZDRAVOG ŽIVOTA DETETA

“U zdravom telu, zdrav duh”.

Džon Lok

Osnovni zadatak porodice je da stvori uslove za uspešan fizički i psihički razvoj. Fizički razvoj podrazumeva kvalitetnu i raznovrsnu ishranu, primerenu higijenu i vođenje zdravog života. Zdravlje deteta je uvek prva briga roditelja. Primarno je poći od lične higijene koja je pravi i prvi čuvar zdravlja deteta. Razvijanje higijenskih navika počinje u porodici sopstvenim primerom roditelja, a kasnije se neguje i nastavlja kroz odrastanje deteta. Raznovrsna i pravilna ishrana je bitan faktor za decu u razvoju. Svedoci smo brzog tempa života. Roditelji su na poslu u vreme doručka i ručka, pa se i oni i deca hrane usput. Brza hrana je redovni obrok mnogih porodica, deca se zadovoljavaju grickalicama i slatkišima, što dovodi do sve većeg broja gojazne dece mlađeg uzrasta. Razviti naviku pravilne ishrane, što češćih zdravih obroka, veoma je bitno za zdravlje deteta. Trebalo bi dete navići da jede bez žurbe i pomoćnih sredstava kao što su gledanje u mobilni telefon i tablet kako bi sadržaji zaokupili njegovu pažnju dok ono nesvesno guta hranu. Veoma je bitno ustaliti kod deteta naviku za sve obroke od doručka, preko užine, ručka i večere. Navići dete da su povrće, žitarice, meso, mleko i

mlečni proizvodi kao i voće namirnice koje treba zastupiti na trpezi i ne dozvoliti preterana biranja i izbor jednolične ishrane.

Fizička razvijenost i zdravlje su osnovne potrebe čoveka, prvenstveno deteta u razvoju. Fizičke aktivnosti bitno utiču na razvoj fizičkih sposobnosti, pravilan rast i razvoj. Naša deca se danas vrlo malo kreću, većinu svog vremena provode ispred televizora i za računarom, sa tabletom ili telefonom u ruci. Pasivnost i sedenje ispred ekrana dovode do raznih vidova fizičkih i psihičkih poremećaja. Pažnja i koncentracija kod današnje dece je veoma slaba, fina motorika je nerazvijena, maštanje je potpuno iščezlo, navikli su na ponuđena rešenja, gotove ideje, nemaju strpljenja, već bi sve odmah i sad. Opšte je poznato da se mozak razvija dok se deca kreću, skaču, trče, provlače, i tada dolazi do povezivanja različitih regija i razvijanja moždanih vijuga.

Igra je osnova i jedini “posao” deteta, pa mu to treba priuštiti. Igra je nerazdvojni deo dečjeg života, njegova svakodnevna potreba i radost. Veoma je bitno da roditelji taj period detinjstva budu prisutni u životima svoje dece. Potrebno je negovati kod dece sve vrste igara, posebno one koje se mogu odvijati u prirodi, na svežem vazduhu, gde se deca mogu slobodno kretati. Nužno je smanjiti broj savremenih igraćaka, a potruditi se da deca zajedno s roditeljima osmišljavaju i igre i igračke. Poželjno bi bilo da to budu igre razvijanja mašte i stvaralaštva. Prirodna potreba dece je kretanje, pa im tu aktivnost treba priuštiti kroz slobodno vreme roditelja, ali i rekreativno trenirajući neki omiljeni sport. Dete koje svakodnevno hoda, trči, vežba, zdravije je, okretnije, sposobnije i snalažljivije. Osim pasivnosti naše dece, moramo se osvrnuti i na onu grupu dece koja su previše uključena u veliki broj aktivnosti (treninzi, časovi stranih jezika, crtanje, pevanje, ostale vannastavne aktivnosti) kako bi se popunilo vreme da nisu sami dok su im roditelji na poslu. To je pogrešna zamisao, što se pokazalo i u praksi, jer ničega previše nije dobro. Brojne aktivnosti dete previse okupiraju i ono se nigde ne angažuje umereno- koliko bi trebalo ili je bez mogućnosti da svoj talenat usavrši radom na određenom polju. Roditelji koji su u mogućnosti, bi s obzirom na uzrast deteta, trebalo da mu priušte da upozna i nauči plivanje, skijanje, planinarenje. Bilo bi značajno da roditelji prate razvoj sposobnosti svog deteta i afinitete, pa da kroz omiljeni sport dete skladno razvija telo. Kroz pravilan fizički razvoj, kroz odrastanje uz roditelje, njihova podrška, ljubav i pažnja dovode do pravilnog psihičkog razvoja deteta, što je veoma bitno za formiranje zdrave jedinke spremne da stupi u društvo. Deca trebaju roditeljsku ljubav. Brzo je prepoznaju u liku oca i majke. Bez te ljubavi ne bi mogli prebroditi razdoblje ranog detinjstva i krčiti svoj put kroz život u sreći i miru.

“Prema svakom poslu koje obavi dete, roditelj treba da se odnosi s uvažavanjem, da ga pohvali. Omalovažavanje, potcenjivanje nečega neuspelog dovodi dete do obeshrabrenja i ono se ne usuđuje da opet pokuša. Skinner je u svoju teoriju učenja uveo kategoriju potkrepljenja. Što bi značilo da posle svakog uspeha roditelj pohvali dete i da ponovi opet to. Time se dete uči da se ponaša kako treba (Kačapor, Vilotijević, 2005, str.362). Međutim, roditelji treba da budu obazriviji prema detetu koje se loše ponaša, ukoliko uradi nešto, treba da mu se ukaže, a ako se ponovi treba biti malo oštriji ali nikako ne primeniti fizičko kažnjavanje. Deci treba ukazati šta ne valja i kako bi trebalo da se ponašaju. Efikasno bi bilo da im se uskrati toplina i prisnost, ali i da mu se ukaže na posledice neodgovarajućeg ponašanja.

Kako vaspitati i obrazovati mlade naraštaje u vremenu prestiža, savremene nauke i tehničkih dostignuća, brzog životnog tempa, pitanje je koje se nameće svim učesnicima u dugom lancu faktora, od porodice do šire društvene zajednice. Bez roditeljske ljubavi, razumevanja i podrške dete će biti emocionalno hendikepirano i neće svet i okruženje prepoznati na valjan način. Primerena roditeljska ljubav je nešto najbolje što može roditelj pokloniti svome detetu, u fazi ranog razvoja. Međutim, zbog savremnog načina života, brzog razvoja nauke tehnike sve više je evidentno odsustvo roditeljske pažnje prema deci. Ona se okreću novoj zabavi, a komunikaciju i potrebu za druženjem usmeravaju ka ulici, internetu, televiziji i klubovima. Pokazivanje ljubavi u vaspitanju dece ima važnu ulogu na njihovo pravilno vaspitanje i snažno utiče na dečije mentalne sposobnosti, lakoću govora i pogled na svet. Posledice roditeljske ljubavi koje se reflektuju na decu ogledaju se kroz: sreću i smirenost deteta, sigurnost, samopouzdanje, kvalitetne odnose i komunikaciju sa ljudima, pozitivan pogled na život pun entuzijazma, spremnost da se suoči sa životnim iskušenjima, poštovanje i respekt roditeljskih saveta, pravilno razumevanje i prihvatanje kritike.

Tehnologija sve više postaje besplatan servis za čuvanje dece, ali plaćanje te usluge će sačekati iza ugla, a “valuta” će biti dete.. Većina roditelja se brine da će im deca razviti zavisnost od interneta i digilnih uređaja i da će zbog toga postati otuđena. Mnogi stručnjaci koji se bave

tehnologijom, smatraju, da ista pruža ogroman potencijal deci, ali ukoliko im roditelji pomognu da se izbore sa izazovima. Deci je neophodno vođenje, a ne samo nadgledanje. Ukoliko roditelji primene ono što su tokom svog života naučili, sa stečenim digitalnim veštinama svog deteta i pravilno ih usmere, decu će formirati u odgovorne osobe modernog, digitalnog doba. Igranje igrica isključuje iz moždanog „saobraćaja“ proces analiziranja, razmatranja i odlučivanja u pravcu delovanja, tako da dete niti uči, niti pamti ono što radi i igra. Igranje igrica je usamljenička aktivnost, zbog čega mnoga deca imaju malo stvarnih drugara, a kasnije i prijatelja. To dovodi do problema u socio-emocionalnom stanju deteta i već se pali alarm kako delovati i uticati na rešavanje istog.

ZAKLJUČNA RAZMATRANJA

Roditelji imaju zajedničku odgovornost za podizanje i negu deteta. Dužni su da mu obezbede najbolje moguće uslove za život, zdravlje i pravilan razvoj. U tom cilju nužno je da stiču i unapređuju znanja, da razvijaju svoje roditeljske potencijale o razvojnim potrebama deteta i njegovim pravima i slobodama.

Deca su najosetljiviji članovi društva čiji razvoj zavisi od odnosa i podrške odraslih, bilo da se radi o roditeljima koji imaju dužnosti prema svojoj deci ili društvu koje različitim merama podstiče razvoj dece ili obezbeđuje njihovu posebnu zaštitu.

Zaštita obuhvata brigu o zdravlju i zdravom razvoju deteta. Budući da su ishrana, vazduh i aktivnosti osnovni sadržaji zdravlja, bitna je briga roditelja i društva da se deci obezbedi kvalitetna i raznovrsna ishrana, čist vazduh i brojne aktivnosti.

Da bi uticaj porodice bio pozitivan na zdravlje i pravilan razvoj deteta značajano je da se ispune odgovarajući uslovi: da odnosi u porodici budu skladni, da se roditelji i deca poštuju, uvažavaju i razumeju, da roditelji imaju jedinstvene zahteve prema deci, da roditelji prate psihofizički razvoj dece, da roditelji brinu za zadovoljenje potreba dece, da roditelji sarađuju sa vrtićima, školama i drugim institucijama. Sistemskim delovanjem institucije nameću pojedincu prolazak kroz organizovanu pripremu za učešće u svakodnevnom životu.

Za što veći uspeh u vaspitanju za očuvanje zdravlja i brizi, da se omoguće što bolji uslovi za zdrav razvoj deteta, od značaja je stručna pomoć saradnika iz vaspitno-obrazovnih institucija. Roditelji su upućeni na saradnju sa institucijama i stručnjacima koji se bave problematikom deteta ali nisu uvek zainteresovani za tu saradnju jer žele da sačuvaju privatnost. To nema sumnje deluje nepoželjno na postignuća roditelja i dece. U cilju unapređivanja vaspitanja nužno je da roditelji razmišljaju o sopetvenom roditeljskom ponašanju, kako bi mogli prepoznati u čemu bi mogli biti bolji i uspešniji u vaspitanju.

LITERATURA:

- Budimir-Ninković, G. (2009). *Savremena porodica i škola*, Učiteljski fakultet, Jagodina.
- Budimir-Ninković, G. (2011). *Vaspitanje u porodici i školi danas*, Pedagoški fakultet, Jagodina.
- Budimir-Ninković, G. (2013). *Pedagogija slobodnog vremena – hrestomatija*, Fakultet pedagoških nauka Univerziteta u Kragujevcu, Jagodina.
- Budimir-Ninković, G, Trifunović, V. (2020). *Kako vaspitati roditelje – za odgovorno roditeljstvo*, Narodna biblioteka "Radislav Nikčević", Jagodina, Pedagoški fakultet, Sombor
- Budimir-Ninković, G. (2020). *Pedagogija-fundamentalna znanja*, Narodna biblioteka "Radislav Nikčević", Jagodina, Pedagoški fakultet, Sombor.
- Golubović, Z. (2006). *Procesi formiranja ličnosti u porodici*, U: (prir. M. Mučibabić) *Porodica, kontraverze i izazovi*, 185-205. Beograd, Draganić.
- Gordon, T. (2006). *Umeće roditeljstva*, Beograd, Kreativni centar.
- Ilić, M. (2010). *Porodična pedagogija*, Filozofski fakultet Univerziteta u Banjoj Luci, Nastavnički fakultet Univerziteta "Džemal Bijedić", Mostar.
- Imširagić, A, Šaljić, A. (2021). *Kako smo uništili decu 21. veka*, Tuzla.
- Kačapor, S, Vilotijević, N. (2005). *Školska i porodična pedagogija*, Filozofski fakultet Kosovska Mitrovica, Učiteljski fakultet Beograd.
- Klajn, M.(1997). *Uspešan roditelj*, Privatni izdavač Lazić M. Beograd.

- Kuburić, Z. (1999). *Porodica i psihičko zdravlje dece*, Čigoja, Beograd.
- Matejević, A. M, Todorović, A. J. (2012). *Funkcionalnost porodičnih odnosa i kompetentno roditeljstvo*, Filozofski fakultet, Niš.
- Milosavljačić, B. (2002). *Porodica i mladi*, Filozofski fakultet, Banja Luka.
- Minić, V, Kompirović, T. (2014). *Funkcije i problemi savremene porodice u vaspitanju dece ranog uzrasta*, Zbornik radova Učiteljskog fakulteta 8, Učiteljski fakultet, Leposavić.
- Nikolić, R, Stojanović, S. (2015). *Porodična pedagogija*, Učiteljski fakultet Užice, Učiteljski fakultet Vranje, Užice.
- Prodanović, LJ. (2007). *Proverite kako vaspitavate u porodici*, Agencija za edukaciju i usluge “Profikomp”, Novi Beograd.
- Vilotijević, N, Vilotijević, G. (2014). *Porodična pedagogija*, Visoka škola strukovnih studija za vaspitače “Mihailo Pavlov”, Vršac.
- www.detinjarije.com – intervju Bruno Šimleša

THE ROLE OF PARENTS IN PRESERVING CHILDREN'S HEALTH

Abstract: *The rapid development of science, technology and digitization, the modern way of life of children, young people and adults affect health. Child health is the topic that attracts the most attention of parents. In order to preserve the child's health, it is important that the parents provide the necessary conditions for the child to grow up into a healthy person. Bearing in mind modern living conditions, children are more and more familiar with technology - social networks, and spend less and less time with their parents. Nutrition, air and activities are the starting point of health. Given that the child has a constant need to be active, "monitoring" and guidance is important. To that end, it is important that parents encourage them to spend as much time as possible playing in the fresh air. At the same time, love for sports and creative activities should be developed. In all of this, the role of parents is complex and very complex. Their responsibility is focused on: preserving the health and safety of children, improving their psycho-physical development, encouraging social skills, monitoring and supporting intellectual development. For successful development and upbringing, parents should set a positive example, be consistent, principled and moderate.*

Key words: *parent, child, health, activities, technique.*